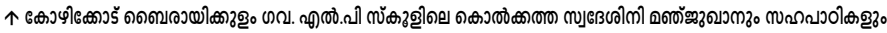

Madhyamam
varadyam@madhyamam.in

● ഫോട്ടോ: പി. അഭിജിത്ത്

കോട് ഴിക്കോട് വെള്ളത്തിൽ ഗവ. യു.പി സ്കൂളിൽഒന്നാമത്ത് കെ.കെ. രാമേന്ദ്രനാഥൻ മാഷ് ഒരു അഡ്വ ഫോട്ടോ കാണിച്ചു തന്നു. 1970ൽ സ്കൂളിലെ ഒരു അഡ്വകാക്കൻറെ വീതിക്കൽ ചടങ്ങിനാണുസംഭവംപറ്റി എടുത്ത ആ ഫോട്ടോയിൽ 40 അഡ്വകാരുടെ, അഡ്വകാ-വിദ്യാർഥി അനുപാതത്തിൻറെ കണക്കുനോക്കിയതും അക്കാലംവെന്ന് ഈ വിദ്യാലയത്തിൽ ആയിരത്തിക്കൊപ്പം വിദ്യാർഥികൾ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന് രാമേന്ദ്രനാഥൻ മാഷ് കണക്കുകൂട്ടിച്ചതുവന്നു. നാലു ദശകങ്ങൾക്കു ശേഷം, കൃത്യമായി പറഞ്ഞാൽ 2012-2013 ഈ യുവാക്കൾക്കുത്തിൽ ഈ വിദ്യാലയത്തിലെ കുട്ടികളുടെ എണ്ണം റെറററു മുന്നായിരുന്നു. നാലിലൊ അരിലൊ ഏഴിലൊ മ അോ കുട്ടികൾ വീതം. പൂത്തുതായി സ്ഥലം മാറിയെങ്കിലും ഇന്ന് അഡ്വകാക്കരക്കോ ഇവരെ പഠിപ്പിക്കാൻ അഞ്ച് അഡ്വ പക്ഷേ, വിദ്യാലയം അടച്ചുപൂട്ടേണ്ടി വരും എന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ഒരു പ്രമുഖ അഡ്വകാക്ക സൗകടനമുള്ള ജില്ലാ സെക്രട്ടറി കുട്ടിയായിരുന്നു കെ.കെ. രാമേന്ദ്രനാഥൻ മാഷിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നാട്ടുകാരുടെ ഒരു യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി. നാട്ടുകാരനും വിദ്യാലയത്തിലെ പൂർവ്വ വിദ്യാർഥിയായിരുന്നു കെ.പി. അമ്മുവട്ടൻ ഗവർണ്ണറ എന്ന വ്യക്തി സെൻറ് ജോസഫ്സ് എൽ.പി സ്കൂളിൽ പഠിക്കുകയാണിരുന്നു തന്റെ കുട്ടി െ പേരുവെട്ടി മുങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്കൂളിൽ ഭോഷ്കു മെന്ന് യോഗത്തിലു മുന്നാകെ പ്രഖ്യാപിച്ചു. തുടർന്നു നടന്ന ചിട്ടയായ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ കരുത്തിൽ ഈ വർഷം വിദ്യാലയത്തിലെ അംഗസംഖ്യ 150 ആണ്. ഒന്നാം ക്ലാസിൽ മാത്രം ഈ വർഷം വന്നുപോകുന്നത് 21 കുട്ടികൾ.

കേരളീകർക്ക് ജില്ലയിലെതന്നെ മറ്റൊരു പ്രശ്നവിലുയർത്തിയത് 12550 വാർഷികത്തോറണബന്ധിച്ച് വിദ്യാലയചരിത്രം പരിശോധിക്കുകയായിരുന്ന ഈ ലേഖകൻ വിചിത്രമായ ചില വിവരങ്ങളിലൂടെ കടന്നുപോകുകയുണ്ടായി. വിദ്യാലയത്തിന്റെ ആദ്യ വർഷങ്ങളിൽ നാത്ത് സൂര്യായത്തിൽപ്പേട്ട കുടുംബമായിരുന്നു വിദ്യാലയത്തിൽ കുറുകുന്നത്. നമ്പതിരി, ആലവേലിയിലും വിശേഷങ്ങളിൽനിന്നുള്ള ഏതായാലും വിദ്യാർത്ഥികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈൗൺ തൊട്ടെട്ടുളള മറ്റു വിദ്യാർത്ഥികളും ആദ്യവർഷങ്ങളിൽ ഉണ്ടു. പിന്നെ ക്രമേണ ഈൗൺ വിദ്യാർത്ഥികളെ ഏറ്റവും കൂടിവന്നു. കുറേക്കാലം പിന്നീടുണ് പട്ടികക്കുത്തി വിവാഹത്തിൽപ്പെട്ട വിദ്യാർത്ഥികൾ സ്പെർട് ജിനീസിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു തുടങ്ങുന്നത്. ഈൗൺ വിദ്യാർത്ഥികളും പട്ടികക്കുത്തി വിദ്യാർത്ഥികളും ഏറ്റവും വലിപ്പമുള്ളത് ആഗോഷാക്ഷരമായി വന്നത്, നമ്പതിരി വിദ്യാർത്ഥികൾ അപരകുശാശാലിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയോ ചെയ്തു. പിന്നെ നമ്പതിരി വിദ്യാർത്ഥികൾ കൂറാത്ത് സ്പെറ്റിളിരിൽ പ്രസക്തിയിലെന്ന നഷ്ടപ്പെടുന്ന സമീപമായി. അവിടെനിന്ന് വിദ്യാലയം പിന്നെ നൂറു റോജർ സപ്ലൈ മാനേജ്മെന്റിൽ ചേർന്നു. പിന്നെ

തിരിഞ്ഞു സങ്കരമായതാ മറ്റൊന്നുഭാവം കൂടി. 2006ൽ എ
 ഏതും മൂത്ത മക്കളെ കോഴിപ്പോർക്കൽ നഗരത്തോടു ചേർന്നു
 എ സർവ്വം സി കൂട്ടിയിട്ടുപോർക്കൽ നഗരം അവിടെ ഒന്നാം ക്ലാ
 സ്സിൽ ഇറുപ്പിച്ച്, മലയാളം മീഡിയം വിവിധകുറകളിലായി
 70വർഷം കൂട്ടിക്കൂട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആറുവർഷം കഴിഞ്ഞു
 ഉണ്ടായതോ കൂട്ടിയതോ പേർക്കാൽ അവിടെഒന്നാണെന്നുപോൾ മല
 യാളം മീഡിയത്തിൽ ആകെ ആറു കൂട്ടികൾ! ഈ ആറു കൂ
 ടികളിൽ മുന്നൂപേർ വീവിധ ശാശിരിക, മാനസിക പ്രശ്നമു
 ള്ളവരാണ്. ഒരുകൂട്ടി സകൂട്ടിൽ വരാതാവുകയ്ക്കും വേറെ
 കൂട്ടുകൂട്ടി ഇറുപ്പിച്ച് മീഡിയത്തിൽപോർക്കൽ മറ്റൊക്കും ചെന്തത്തോ
 ഒരുകൂട്ടിയ സകൂൾ മറ്റുപേർക്കുകയല്ലാത്ത മറ്റു വഴിയല്ലാ
 തായി.

ഇത്രയും പാഞ്ഞുനടക്കുന്നതിന് കേരളത്തിൽ വിദ്യാലയങ്ങൾ പട്ടണുപോലെ വലിയതായുക പല മേനോന്മാർക്കുവന്നു. ഇനി പാഞ്ഞുനടക്കുന്നത് പല സ്കൂളുകൾക്കും പടിച്ചു നിൽക്കുന്നതിനേക്കാൾ കാരണവന്നു. അപ്പോഴേക്കു മുമ്പ് ഒരു സു ഹൃദയത്തിന് കണ്ടാൻ അപ്പോൾ ഓലായി ചെന്നുനിന്ന വിദ്യാലയത്തിൽ പോയപ്പോൾ അധ്യാപകരുടെയും നാട്ടുകാരുടെയും ബോധവൽക്കരണമെങ്ങലുകൾ പലമൊഴി അതോടൊപ്പം നന്നാ ക്കുവാൻ അഞ്ചുകുട്ടികൾ വന്നുചേർന്നതിന് അപ്പോൾ അദ്ധ്യാപകത്തോടെ വിവരിച്ചു എന്തിനായിട്ടെന്ന് ഒരു കുട്ടിയെ കാണിച്ചുയരാമെന്നു പറഞ്ഞു നന്നാ ക്കുവാനുവേണ്ടി കുട്ടികൾക്കൊരു പാട്ടുപോലെ, അളച്ചുയർത്തു വെത്തിനിറുപ്പിച്ചു നിറയെ പശ്ചിമങ്ങൾ ഒരു കുട്ടിയെ വിളിക്കുന്നതിന് കേരളാസംസ്കൃതിക്ക് അഞ്ച് കുട്ടികൾക്കു ഇതിനേക്കു. ഇവരക്കെന്തിന് എന്തെങ്കിലും തോന്നുന്നതിനോട് മാപ്പ് ചോദിച്ചു.

എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലായില്ല. അപ്പോൾ വലിയൊരു രഹസ്യം പറയുന്നതുപോലെ അദ്ദേഹം എന്റെ ചെവിയിൽ

പറഞ്ഞു: 'അതിൽ രണ്ടുകൂട്ടികൾ ബംഗാളികളാണ്'.

ഇതര സംസ്ഥാനക്കാരുടെ സർക്കാർ സ്കൂളുകൾ

ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികളെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു ഡോക്യുമെന്ററിയുടെ ചിത്രീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പെരുമ്പാവൂരിൽ പോയതോർക്കുന്നു. കേരളത്തിലേക്ക് വടക്കു കിഴക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്ന് ബംഗാളികൾ വന്നുതുടങ്ങിയത് പെരുമ്പാവൂരേക്കാണ്. അസമിലെ വനനിയമ

അൾ പ്രതിസന്ധിയിലാക്കി
 യ ബ്രൈഡ് വുമനാ
 യ ശവകുടീരനി
 ന്നുള്ള തൊഴില
 ന്നുള്ളായിരുന്നു
 പെണ്ണാവുമി
 ലെ മരണവ
 ന്നകളിലേക്കു
 മേകിയൊ
 യത്. അന്ന്
 വെള്ളി, ശ
 നി ദിവസങ്ങ
 ലിലായി
 മൂലനത്തിൻ
 മല തുറന്ന
 ളിൻപെട്ട ആളു
 കളുമായി സംസാ
 രിച്ചു. മടങ്ങാനൊരു
 കുന്നു

എന്നി എല്ലാവരും നിർബന്ധിച്ചുപറഞ്ഞു. ഒരു ലക്ഷത്തോളം ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികളുടെ പെരുമ്പാവൂരിൽ. ഏതാണ്ട് അവരെല്ലാവരും ഞായറാഴ്ച അങ്ങാടിയിലിറങ്ങും. വിവിധ തരം ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്കാണ് ഓഷ്കോണ്ടും പെരുമ്പാവൂർ അന്നേക്ക് കൊൽക്കത്തയിലെ ഏതൊരു തൊഴിലാളിയും. ഗിന്നിമക്കൊഴുകയിൽ ഒരിയ പടം കളിക്കുന്നു. കാസറ്റ് കടകളിൽനിന്നു ബോൾക്കിയിൽ പട്ടും മത്സ്യപ്രദക്ഷണങ്ങളും ഉയർന്നുപോകുന്നു.

കൊമ്പാവുമ്പിള്ളം പരിസ്ഥലപ്രദേശങ്ങളിലും സർ
 ഓരോ വിവിധവൃത്തിക്കൽ അസു, ഒമ്പിഷ, ബാഗാസി
 എന്നിവിടങ്ങളിൽനിന്നുള്ള കൂട്ടികൾ ധാരാളമുണ്ട്.
 ഇവർക്ക് പാകക്കാമ്പായി സർവ്വ ശിശുക്കൾ അതിവേഗ
 (എസ്.എസ്.എ) ഇലാപ്പ് അഥവാ അയ്യപ്പക്കുട്ടികൾ
 ലഭിച്ചു. പാപ്പാസ്പിടകങ്ങൾ എത്തിച്ചേരുന്നതിനിടക്കു
 ന്നു, ഇതര സർവ്വപഥം തൊഴിൽക്കൂട്ടങ്ങളിൽനിന്നു
 ഉത്ഭവിക്കുന്നവരും എത്താത്തവരും അയ്യപ്പകൾ
 രാത്രിയെ വെച്ചുകൂട്ടി. എസ്.എസ്.എയുടെ അസുപാഠ്യ
 തോതോടെ ഒരു ഒരിയ അയ്യപ്പകൾക്കു ഒരു ബാഗാട്ടി അ
 യ്യപ്പകൾക്കു ഉത്തരത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതും (അ
 സുവിശിത)നന്നുള്ള കൂട്ടികൾ പിന്നീ പാപ്പാസ്പിടകങ്ങളാ

ബ്ലാസ്റ്ററപ്പിക്കുന്നതിന്, അവരെ പരിപൂർണ്ണമായി
 മോളിച്ചതായ ഒരു അടി അധ്വാനപരകന ലാഭശീലകമായി
 തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പെരുമ്പാവൂരിനടുത്തുള്ള കണ്ടത്തറ ഗ.
 യു.പി സ്കൂളിന് ഉത്തരത്തിലുള്ള ഒരു വിദ്യാലയമാണ്.
 ഒന്നാം ടൂക്കിസിനെ പെരുമ്പാവൂരിലെ പരമേശ്വരൻ അടി
 മുഖലിക്കിപ്പോകുന്ന എസ്.എസ്.എസ്. ഒരു ഗവൺമെന്റ് പ്രോജക്ട്
 കൂടി ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ആരംഭംഗമായി. മിക്ക
 വാഗ്ദാനം കൂട്ടിക്കൂടി മോളിച്ചതായതെന്നതാണ് പരിപൂർണ്ണ
 തിരി. ഒരു ഉത്തര സംസ്ഥാനത്തെഴുതിയതുകൊണ്ട്
 പത്താം ടൂക്കിസിന് മുഴുവൻ എസ്.എസ്.എസ്. വാങ്ങിയതിന് ഉത്തര
 ഒപ്പം വാങ്ങിയതിന് ഉത്തരം. യുവജനസംഗത്ത്വത്തിലും പ
 ല ഉത്തരത്തിന് ഒരു കൂട്ടിക്കൂടി മുഴുവൻവെച്ചിട്ടുണ്ട്.

[illegible]

കേരളത്തിലെ വലിയ വ്യവസായ മേഖലകളിലൊന്നാണ് കമ്മീഷനാക്ട് ഡാം. യു.പി ന്യൂകോളം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതല്ല. ഇവിടെ വർഷങ്ങളായി തദ്ദേശീയ വിദ്യാഭ്യാസ കർമ്മ നാമാന്തരങ്ങൾ. സമ്പ്രദായത്തിൽ ഈ വിദ്യാഭ്യാസ കളിൽ പങ്കെടുക്കുക-കഴിവുള്ള സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉള്ള കുട്ടികളുടെ എണ്ണം വർദ്ധിക്കുന്നു. ബഹുരാഷ്ട്രത്തിൽ പല രംഗത്തും മേഖലയിലുള്ള പ്രവാസി വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ അങ്കം നൂറ്റിൽത്തൊപ്പം വിദ്യാർത്ഥികളെയുള്ളൂ. ഇവരിൽ 80 ശതമാനത്തിലധികം ബംഗാൾ, ഒഡീഷ, ഗുജറാത്ത് എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നുള്ളവരാണ്.

[illegible]

ഡിപ്ലിമെന്റുകൾ, ടെലഗ്രാഫിക്സും സിക്രട്ടിനും ചിതറുന്ന ഉപ്പു സർക്കുലാറുകളും പൂട്ടിപ്പോയ ലേഖനങ്ങളും തന്നെ സമയത്തെ ഇതര സംസ്ഥാനം തൊഴിലില്ലാത്തവർക്കുള്ള സാധ്യമായ സഹായകരമായൊരു മാതൃകയാണ്. നഗരപരിധി അങ്ങിലുള്ള ഏതും, യു.പി. സർക്കൂളുകളിൽ പലപ്പോൾ അധ്യാപകരുടെയും പൊതുമതങ്ങളുടെയും സമരോചിതമായ ഇടപെടൽക്കൊണ്ട് പിടിച്ചുനിൽക്കുന്നുണ്ടുണ്ട്. ആഴ്ചപ്പാട് ഗവ. ഏതും സി.സ്കൂൾ, പടിഞ്ഞാറോട്ടു മുറി ഗവ. യു.പി. സിസ്കൂൾ, മണാശ്ശേരി ഗവ. യു.പി. സിസ്കൂൾ എന്നിവ സമരോചിതമായ ഇടപെടലിലും ചികിത്സ നിലവാരത്തിലേക്കുയർന്നു കിട്ടുകയുണ്ടാണ്. ശമ്പളം ഉടമസ്ഥതയോടൊത്ത് പല വിദ്യാലയങ്ങളും ചരിത്രത്തിലേക്ക് നിർവ്വാഹങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിൽക്കുന്നതും ഇത്തരം വിദ്യാലയങ്ങളിലെ പ്രാണൻ നീട്ടിയെടുക്കുന്നത് ബാഗാളി യരം ഒരിയായും ഭോജിപ്പിയ്ക്കുന്നതും മാതൃഭാഷയായിട്ടുള്ള ഇതര സംസ്ഥാന വിദ്യാർത്ഥികളെ

കേരളത്തിലെ കച്ചവടക്കാരെക്കുറിച്ച് ഇത്തരം ആശങ്കയോടെ അറിയാൻ സാധിക്കുന്നതു തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ദേശവാസി വി.ലിംഗപിള്ള കേരളത്തിലെ പലയിടങ്ങളിലായി പര്യടനം നടത്തി തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മാതൃഭൂമിയിലാണത്രെ വിദ്യാഭ്യാസം എന്ന് ധൈര്യമായിരുന്നെങ്കിൽ സ്ഥാപനക്കുറുപ്പു വസ്തുതയാണ്. അങ്ങനടി ഭ്രഷ്ട ജനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായം സാധാരണക്കാരായവർക്കു വെറും വെറും വാക്കുകളായി തീർന്നു. പലയിടങ്ങളിലായി പര്യടനം നടത്തിയ ശേഷം വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ അഭാവം കേരളത്തിൽ വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് നിലനിൽക്കുന്ന പലയിടങ്ങളിൽ വിദ്യാഭ്യാസം സൗകര്യപ്പെടാൻ എളുപ്പമാണ്. മറ്റു സ്കൂൾ സ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്നും പരീക്ഷകൾ മാത്രമുള്ളതിനാൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി ധനമേൽക്കുക കൂട്ടികഴിഞ്ഞു. പലയിടങ്ങളിൽ വിദ്യാഭ്യാസം സ്ഥാപനങ്ങളിൽ എത്തുന്നില്ല. കേരളത്തിലെ പലയിടങ്ങളിലും ഇതു നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിലെ പലയിടങ്ങളിലും ഇതു നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിലെ പലയിടങ്ങളിലും ഇതു നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്.

കേരളത്തിലെ വിദ്യാലയങ്ങളിലെത്തുന്ന ഇതരമത വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് രണ്ട് പ്രധാനങ്ങളാണ് തിരക്കുനേരങ്ങൾ. ലക്ഷങ്ങൾ പീഡിസുഹൃത്തുക്കളാണ് ഉന്നതവിദ്യാലയം തേടേണ്ടതെന്നു കേൾക്കുക കാര്യമായ പ്രശ്നങ്ങളില്ല. അതേസമയം, മതവിദ്യാലയങ്ങളെ പരിശീലനത്തിനുള്ള ഇതര സംസ്ഥാന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കൂടുതലായ കണക്കു ചോദ്യം നമ്മുടെ പക്കലില്ല. തൊഴിലുറക്കുള്ള സംസ്ഥാന വിദ്യാലയങ്ങൾക്ക് അന്യരുടെ കൂട്ടുകെട്ടുള്ള സുരക്ഷിത ഭവന കേന്ദ്രം സന്നദ്ധതയുള്ളതാണ്. വിദ്യാലയങ്ങളിൽ പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളോടൊപ്പം പാഠ്യസാമഗ്രികൾ വഹിക്കേണ്ട സംവിധാനത്തിലേക്ക് മതങ്ങളെ ഗുരുതരമായ സർവ്വീസായി നിലനിർത്തണം. ഭരണ പരിഷ്കരണ നിലവാരം അധ്വാനമുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ പ്രാഥമിക വിദ്യാലയങ്ങളിലെത്തുന്ന ഇതര സംസ്ഥാന വിദ്യാർത്ഥികൾക്കാണ്, ഏകദേശമായാണ് പാക്കുനൽ എന്നതും ഗൗരവമായാണ് പാക്കു പൊതുവെത്തന്നെ.

●

↑ രാഗ് റസാഖ്

വേദനകൾ എന്ന ഗായകനാക്കി

കോഴിക്കോട്ടെ സംഗീത രാവുകളിൽ നിറഞ്ഞുനിന്ന രാഗ് റസാഖ് പിൽക്കാലത്ത് സംഗീതം വാണിജ്യവൽക്കരിക്കുന്നതിൽ പ്രതിഷേധിച്ച് ഊനത്തിലേക്ക് പിൻവാങ്ങി. അദ്ദേഹത്തെ തിരിച്ചറിഞ്ഞവർ 20 വർഷത്തിനുശേഷം കോഴിക്കോട് ടൗൺ ഹാളിലൊരുക്കിയ ആദരചടങ്ങിൽ അദ്ദേഹം വീണ്ടും പാടി

• പോട്ടേ: പി അഭിജിത്

ബച്ചു ചെറുവാടി

കോഴിക്കോട് മുഖാറാരിലെ ഒരൊഴിഞ്ഞ കോണിൽ ഗുഹാ സമാനമായ കൊച്ചുമുറിയിൽ രാഗ് റസാഖ് എന്ന ഹിന്ദുസ്ഥാനി ഗായകൻ ബാഹ്യകോലാഹലങ്ങളിൽനിന്നുല്ലാം ഒഴിഞ്ഞുമാറി സംഗീതത്തെ പ്രണയിച്ചും രാഗങ്ങളോട് സ്നേഹപൂർവ്വം കലഹിച്ചും ജീവിക്കുന്നു. വഴിതെളിയിച്ചിട്ട് അവിക്കെയെത്തുമ്പോൾ എന്നെ കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു ഉസ്മാദ്. ആദ്യമായാണ് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നത്. വെളുത്ത താടിയുള്ള, കണ്ണുകളിൽ സ്നേഹത്തിന്റെ നിലാവ് മേയുന്ന അറുപത്തൊമ്പതുകാരൻ.

കോഴിക്കോട്ടെ പഴയ ഒരുവിധപ്പെട്ട ഗായകരുമായൊക്കെ എനിക്കടുപ്പമുണ്ട്. ഇതുകാലമായിട്ടും നാം എങ്ങനെ പരിചയപ്പെടാതെ പോയി, താങ്കൾ പുറത്തെ വിടയെങ്കിലുമായിരുന്നോ ദീർഘകാലം? -ഞാൻ ചോദിച്ചു. 'ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെയുണ്ടായിരുന്നു. പുറംലോകവുമായി വലിയ അടുപ്പം... എനിക്കതിൽ താൽപര്യമുണ്ടായിരുന്നുല്ല'.

വേണ്ടത്ര വെളിച്ചമില്ലാത്ത കൊച്ചുമുറി. കിടക്ക. കുറച്ചു കസേരകൾ. പൂസ്തകങ്ങൾ. കസേരയിലൊന്നിൽ ചെറിയ സിംഗിൾ റീഡ് പെട്ടി. ഹിന്ദുസ്ഥാനി രാഗങ്ങളിൽ അഗാധ ജ്ഞാനമുള്ള മനുഷ്യൻ. 1966 മുതൽ കോഴിക്കോട്ടെ സംഗീതവേദികളിൽ സ്പ്രിംഗ്സാനിഡും. ഒരുക്കാലത്ത് ആകാശവാണിയിൽ നിറഞ്ഞുനിന്ന ഗായകൻ. ആയിരത്തിലേറെ ഉർദു കവിതകൾ പാടുകയായി ചിട്ടപ്പെടുത്തിയ പ്രതിഭ. ഹിന്ദുസ്ഥാനി രാഗങ്ങളിലുള്ള അപാര ജ്ഞാനം നാട്ടുകാർ ചാർത്തി കൊടുത്ത പേര് -രാഗ് റസാഖ്.

സംഗീതം കച്ചവടമാവുകയും അർഹതയില്ലാത്തവരെല്ലാം പാടുകാരായി വിലസുകയും ചെയ്യുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ മനോമുട്ടത്ത് റസാഖ് കോഴിക്കോട്ടെ മുഖ്യധാരയിൽനിന്ന് പതുക്കെ പിൻവലിയുകയായിരുന്നു. ലോകം ഈ കൊച്ചുമുറിയായി. പിന്നെ യാത്രകൾ. ആത്മാവിന്റെ ശാന്തിതേടിയുള്ള അലച്ചിലുകൾ. അവ എത്തിപ്പെട്ടത് സുഹൃദ് ആശയങ്ങളോടുള്ള അനുരാഗത്തിൽ. നൂതിനു പുറത്ത് മതിലിനോട് ചേർന്ന് പ്രാവിൻകുടുകൾ. അതിൽ കുറുകുകയും കൊക്കുരുമ്മി പ്രണയിക്കുകയുമൊക്കെ ചെയ്യുന്ന പലതരത്തിലുള്ള ഒട്ടേറെ പ്രാവുകൾ. ആ ഭാഗത്തേക്ക് കണ്ണുകൾ പോയപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. 'ഞാൻ വളർത്തുന്നതാം... പ്രാവുകൾ ഉത്കൃഷ്ടരായ ജീവികളാണ്. സ്നേഹവും പ്രണയവും കുടുംബജീവിതവുമൊക്കെ നാം അവരിൽനിന്ന് കണ്ടുപിടിക്കണം. പ്രവാചകൻ പ്രാവുകൾക്കു ഏറെ സ്നേഹിക്കുകയും വളർത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു'.

താങ്കളുടെ പാട്ടുകേൾക്കാൻ എനിക്ക് ഭാഗ്യമുണ്ടായിട്ടില്ല. ഒരു പാട്ടുകേട്ടതിനുശേഷം സംസാരം തുടങ്ങിയാലോ? -ഞാൻ ചോദിച്ചു. 'തീർച്ചയായും അങ്ങനെത്തന്നെയാണ് വേണ്ടത് -അദ്ദേഹം ഹാർമോണിയം എടുത്ത് മുന്നിലേക്കുവെച്ചു. 'ഷാനേ തേരി ജല്ല ജഗാഹും...' അദ്ദേഹം പാടാൻ തുടങ്ങി. ബിഹാരി രാഗത്തിലെ ജേൻ ആയിരുന്നു അത്. ആ ഗായകന്റെ മനസ്സുണർന്നു. ബിഹാരി രാഗത്തിന്റെ പ്രത്യേകതകൾ പറഞ്ഞു. മലയാളത്തിൽ ധാരാളം പാട്ടുകൾ ഈ രാഗത്തിൽ പിറന്നിട്ടുണ്ട്. ബാബുരാജിന്റെ 'എൻ പ്രാണനായകനെ എന്തുവിളിക്കും, എങ്ങനെ ഞാൻ നാവെടുത്തു പോരുന്നില്ലേ...' ഉദാഹരണം.

ഹാർമോണിയത്തിൽ ശ്രുതിയിട്ടുകൊണ്ടുതന്നെ അദ്ദേഹം തന്റെ കഥകൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. മുഖാറാരിൽ സാമ്പീയക്കൽ മരിയാബിയുടെയും ഉസ്മാന്റെയും മകനായി ജനിച്ചു. കുട്ടിക്കാലത്തുതന്നെ സംഗീതം പിന്നാലെ ഉണ്ടായിരുന്നു. 'തൊട്ടിലിൽ കിടക്കുന്ന എനിക്ക് ഉമ്മയാണ് അതു പകർന്നുതന്നത്. ഹസ്ബി റബ്ബി ജല്ലല്ലാ... മാഫി ഖൽബി ഹൈറല്ലാ... എന്ന താരാട്ടുപാട്ടിലൂടെ. ബാബുരാജ് ആ പാട്ട് സിനിമയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുമുമ്പേ എന്റെ ഉമ്മ അത് അവരുടെതായ രീതിയിൽ, വരികളിൽ എനിക്കു പാടിത്തന്നിരുന്നു. സി.എ. അബുബക്കർ എന്ന വലിയ ഗായകനാണ് എന്നെ സംഗീതത്തിലേക്ക് വലിച്ചുടുപ്പിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വരമാധുരിയും അപാരമായ സിദ്ധിയും എന്നെ വിസ്മയിപ്പിച്ചു. ഒരു നിശ്ചിതപോലെ ആ മഹാഗായകനെ ഞാൻ പിന്തുടർന്നു. പിന്നെ ബാബുരാജ്, എസ്.എം. കോയ, കോഴിക്കോട് അബ്ദുൽഖാദർ... പ്രതിഭകളുടെ മഹാസാരംതന്നെയായിരുന്നു അന്ന് കോഴിക്കോട്. മുൻവൈയിൽനിന്ന് സംഗീതത്തെ പ്രണയിച്ച് നാട്ടുവിട്ട് സംഗീതജ്ഞൻ ശരത്ചന്ദ്ര മറാഠായും കോഴിക്കോട്ടെത്തിയിരുന്നു. എല്ലാവരും ഹിന്ദുസ്ഥാനി സംഗീത

ത്തെ ഹൃദയത്തിലേറ്റിയവർ.

രാഗങ്ങൾകൊണ്ട് ഇന്ദ്രജാലം കാണിക്കുന്ന മഹാമാഗ്നികനായിരുന്നു ബാബുരാജ്. ഞാൻ കല്യാണിലും ദേശ് രാഗത്തിലുമൊക്കെ അദ്ദേഹം തീർത്ത മനോഹര ഊണങ്ങൾ അമൃതിനു തുല്യമാണ്. ഹാർമോണിയത്തിൽ അനായാസം വിരലുകൾ ഓടിച്ച് കണ്ണുകളടച്ച് റസാഖ് പാടുന്നു -'തളിരിട്ട കിനാക്കൾതൻ താമരമാല വാങ്ങാൻ...' എത്ര ഹൃദയമാണ് ആ ഗാനം. 'ഈറാനു ടുത്തുകൊണ്ടവരും ചുറ്റുന്ന...' 'നദികളിൽ സുന്ദരിയ മനോ...' ഇങ്ങനെയത്രയോ ലളിത സുന്ദരാഗങ്ങൾ കല്യാണിൽ ബാബുരാജ് ഒരുക്കി. ദേശ് രാഗത്തിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ഒരുപുഷ്പം മാത്രമേൻ പുഷ്പലയിൽ നിർത്താം ഞാൻ...' പ്രപഞ്ചമുള്ളിടത്തോളം ഈ ഗാനങ്ങൾ ജീവിക്കും.

ഈ സംഗീതചക്രവർത്തിമാർ ഒരുമിക്കുന്ന സന്ധിയിൽ കുട്ടിയായ ഞാൻ പോകും. പാട്ടുകേട്ടിരിക്കും. മുറുമുറുപ്പ് റഫിയുടെ പാട്ടുകൾ എന്നെ ഉന്മാദിയാക്കി. സംഗീതത്തിന്റെ വിശാലമായ ആരാധനയാണ് റഫി. പലയിടങ്ങളിൽനിന്നായി സംഗീതം കൂറെ സായത്തമാക്കി. എം.എം ഹൈസ്കൂളിൽ ഹിന്ദി അധ്യാപകനായ രാഘവ്ജി. അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നാണ് ഉർദു പഠിച്ചത്. ധാരാളം ഉർദുക്വിതകൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുതന്നു. ആ കാലത്ത് ഞാൻ പരിചയപ്പെട്ട കണ്ണൂർ സദാശിവൻ. അബ്ദുൽ ഖാദർ നല്ല സംഗീതജ്ഞനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് ധാരാളം അറിവു ലഭിച്ചു. പിന്നെ നടേശ് ഭാഗവതൻ, മാഠം അങ്ങനെ ഒത്തിരി പേരിൽനിന്നായാണ് സംഗീതം സിദ്ധിച്ചത്.

ഒരു കാലത്ത് കോഴിക്കോട്ടെ ഗാനമേളകളിലും കലാ

↑ രാഗ് റസാഖ്

ജീവിതം

ഖത്തറിൽ പൂച്ചകൾക്ക് താമസിക്കാനായി മാത്രം ഒരു നക്ഷത്രഹോട്ടലുണ്ട്. ആശ ഹുബൈദയുടെ കാറ്ററി കാറ്റ് ഹോട്ടൽ. പൂച്ചകൾക്കുവേണ്ടി ഇവിടെ വിവിധ കാറ്റഗറിയിലുള്ള സ്യൂട്ടുകളാണുള്ളത്. സുഖസൗകര്യങ്ങൾ കൂടുന്നതിനനുസരിച്ച് വാടക കൂടും എന്നുമാത്രം

പൂച്ചക്കുടുംബം

• പോട്ടേ: നാഫി ഖത്തർ

• പൂച്ചയെ പരിചരിക്കുന്ന ആശ ഹുബൈദ

ഭരതനൂർ ഷമീർ

വ്യത്യാസമില്ലാത്ത പൂച്ചകളോടുള്ള പ്രിയം പ്രശസ്തമാണ്. അതിന്റെ തെളിവായി അടുത്ത കാലത്ത് നടന്ന ഒരു സദസ്യം പരാമർശിക്കാം. തന്റെ നഷ്ടപ്പെട്ടവരെ വളർത്തുപൂച്ചയായ 'സാഡോ'യെ തിരിച്ചുകിട്ടാൻ ഒരു സ്പ്രിംഗ് നാടലോടും പോസ്റ്ററുകൾ അച്ചടിച്ച് വിതരണം ചെയ്തു. ഏകദേശം 400 റിയാലിൽ താഴെ മാത്രം വിലയുള്ള പൂച്ചയെ തിരിച്ചുകിട്ടാൻ അവർ വാഗ്ദാനം ചെയ്തത് 5000 ഖത്തർ റിയാലാണ്. അതായത്, ഏകദേശം ഒരു ലക്ഷം ഇന്ത്യൻ രൂപ. ആ പൂച്ചയെ ഉടമക്ക് തിരിച്ചുകിട്ടിയോ എന്നറിയില്ല. എന്നാൽ, ഇത്തരത്തിൽ ഏതെങ്കിലുമൊക്കെ സാഹചര്യത്തിൽ വളർത്തുപൂച്ചകളെ നഷ്ടപ്പെടുന്നവരുണ്ട്. യാത്രപോകേണ്ട സന്ദർഭങ്ങളിലൊക്കെയാണ് പലർക്കും വളർത്തുപൂച്ചകളെ നഷ്ടപ്പെടുന്ന സാഹചര്യമുള്ളത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ പൂച്ചകളെ നഷ്ടപ്പെടുന്ന വാർത്തകൾ ഉണ്ടാകുമ്പോഴെല്ലാം ഉടമകളോട് വെള്ളരിലെ ചിലക്കളിലും ചോദിക്കുന്ന ഒരു ചോദ്യമുണ്ട്: എന്തു കൊണ്ട് നിങ്ങൾ വീട്ടിലില്ലാതിരുന്ന ദിവസങ്ങളിൽ പൂച്ചയെ തനിച്ച് ചാക്കി പോയെന്ന്. കാറ്ററി കാറ്റ് ഹോട്ടലിൽ പൂച്ചകളെ കൊണ്ടുവരികയെന്നതിൽ മടങ്ങിവരുന്നതോ പൂച്ചയുടെ സുരക്ഷിതമായിരിക്കുമല്ലോയെന്ന്. ചിലർ ആദ്യമായി കേൾക്കുന്ന പേരായിരിക്കാം അത്. എന്നാൽ, ഖത്തറിൽ അതൊരു സുപരിചിതമായ പേരാണ്. പൂച്ചകൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള നക്ഷത്ര ഹോട്ടൽ. ഖത്തറിന്റെ തലസ്ഥാനമായ ദോഹയിൽനിന്ന് കൃത്യം 45 കിലോമീറ്റർ സഞ്ചരിച്ചാൽ അൽഖൊറിലുള്ള 'കാറ്ററി കാറ്റ് ഹോട്ടലിൽ' എത്താം.

ഹോട്ടലിന്റെ റിസപ്ഷനിലേക്ക് കടന്നപ്പോൾ അവിടെ പൂച്ചകളുടെ ശിര്പ്പങ്ങൾ പലയിടത്തും സ്ഥാനം പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ അസ്സൽ മാർജ്ജാരമാണെന്ന് തോന്നിപ്പിക്കുന്ന, തടിയിൽ കൊത്തിയെടുത്ത് നിറംപിടിപ്പിച്ചവ. പിന്നെ ഭാഗികമായി അലങ്കരിച്ച ഷോക്കേസിൽ ഹോട്ടലിൽ താമസിക്കാത്തതെന്ന അതിഥികൾക്കായുള്ള സൗന്ദര്യ വർദ്ധക വസ്തുക്കൾ മുതൽ കളിപ്പാട്ടങ്ങളും ഭക്ഷണങ്ങളും ഒക്കെ ഒരുക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നു. കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ പലതും മീനിന്റെയും എലിയുടെയും രൂപത്തിലുള്ളതാണ്. വെറും തട്ടികളിലൊന്നും കൊത്തുപിടിക്കാനും മാത്രമല്ല കളിപ്പാട്ടങ്ങളുടെ ഭൗതികം നല്ല മിനിക്കായുള്ള ചെപ്പുവിരുകൾക്ക് ചില കളിപ്പാട്ടങ്ങളുടെ ഭൗതികം അശ്വ ഹുബൈദ പറഞ്ഞു. റിസപ്ഷനിൽ തന്നെ ഹോട്ടലിലുള്ള ആശയുടെ മാതാവ് മാർഗ്ഗരറ്റ് ഹുബൈദയും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇതെല്ലാം മകളുടെ അഭിരുചിയാണ്. എനിക്ക് ഇതുമായി ബന്ധമൊന്നുമില്ല എന്നായിരുന്നു അവരുടെ പ്രതികരണം. മകളുടെ സംരംഭത്തിൽ തന്റെ പിന്തുണയുണ്ടെന്നു അവർ പറഞ്ഞു. റിസപ്ഷനിലെ തടിപ്പ് രജിസ്ട്രറിൽ പൂച്ചകളുടെ പേരും ഹോട്ടലിൽ മുറിയെടുക്കുന്ന ദിവസവും മറ്റും കൃത്യമായി എഴുതിവെക്കും. റിസപ്ഷനിൽനിന്ന് അകത്തേക്ക് കടന്നപ്പോൾ കഫറ്റീരിയയാണ് കണ്ണിൽപ്പെട്ടത്. പൂച്ചകൾക്കായുള്ള പലതരം ഭക്ഷണങ്ങൾ നിറഞ്ഞ വിശാലമായ ഒരു ഹാൾ. പൂച്ചകൾക്കായുള്ള ആരോഗ്യസംരക്ഷണത്തിന്റെയും ഉപകരണങ്ങളും മറ്റുമുള്ള മറ്റൊരു മുറിയും കണ്ടു. അവിടെ മരുന്നുകളും ദോഹ വൃത്തിയാക്കാനുള്ള സാധനങ്ങളുമൊക്കെ ഒരുക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നു.

ഹോട്ടലിലേക്ക് കൗതുകത്തോടെ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ഒരു റേഡിയോ ഇരുന്ന് പാടുന്നു. എഫ്.എം ചാനലിൽകിട്ടിയുള്ള ഹിന്ദിപ്പാട്ടുകൾ ഇവിടെ ഉച്ചകഴിഞ്ഞുള്ള നേരത്ത് ചെറിയ ശബ്ദത്തിൽ കേൾപ്പിച്ചുകൊടുക്കാനുണ്ടാകും. അതുകേട്ട് പതിയെ അതിഥികൾ മയങ്ങും. പൂച്ചകൾക്കുവേണ്ടി ഇവിടെ വിവിധ കാറ്റഗറിയിലുള്ള സ്യൂട്ടുകളാണുള്ളത്. സുഖസൗകര്യങ്ങൾ കൂടുന്നതിനനുസരിച്ച് വാടക കൂടും എന്നുമാത്രം. ഒരു മുറി എന്നാൽ നമ്മുടെ സാധാരണ കിടപ്പുമുറിയുടെ അഞ്ചിലൊന്ന് ഭാഗം വരുന്നതാണ്. അതിൽനിന്നു മുന്നിൽ തട്ടുകളാണുള്ളത്. ഏറ്റവും താഴെ ടോയ്ലറ്റ് സൗകര്യങ്ങളും ക്ലോസ്റ്ററും ഒക്കെ. രണ്ടാമത്തെ തട്ടിൽ ഭക്ഷണം കഴിക്കാനുള്ള സൗകര്യം. മൂന്നാമത്തെ തട്ടിലാണ് ബെഡ്. എൽക്കെഷൻ ചെയ്ത മുറിയിൽ റേഡിയോയും കേട്ട് നല്ല ഭക്ഷണവും കഴിച്ച് യജമാനൻ വരുന്നതുവരെ അതിഥികളായി സുഖിച്ച് കഴിയും. എല്ലാ ദിവസവും മെഡിക്കൽ ചെക്കപ്പുമുണ്ട്. കുട്ടികൾക്ക്, മുടിപിടകൾ, ടൈയോക്സൈൻ ചെക്കപ്പുമാണ്. മുറിയിൽ ഒക്കെ ധർമ്മിക്കുന്നതെന്നുള്ള പൂച്ച ഉടമകളുടെ ഉഷ്ണത്തിന് അനുസരിച്ചുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ എല്ലാം കൃത്യമായിത്തന്നെ ചെയ്യുന്നു. ആകെ 70 പൂച്ചകളെ പ്രതിദിനം താമസിപ്പിക്കാനുള്ള സൗകര്യമാണുള്ളത്.

ചില മുറികളിൽ ഇണകളെയും ചിലയിടങ്ങളിൽ ഒരേ ലിംഗക്കാരെയും ഒക്കെ പാർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. കുട്ടനാലും ഒറ്റക്കാണ് കക്ഷികൾ പാർക്കുന്നത്. ഹോട്ടൽമുറികളുടെ മുന്നിൽ 'കേസ്' റൂക്കൾ' പ്രാർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ ഭാരം, സൗന്ദര്യം, ശീലങ്ങൾ, ആരോഗ്യം ഒക്കെ കൃത്യമായി അടയാളപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. മാക്സ് എന്ന പൂച്ചക്കുട്ടന്റെ മുറിക്ക് മുന്നിൽ അവന്റെ നഖങ്ങൾ ആഴമേറിയതാണെന്ന് മുന്നറിയിപ്പുണ്ട്. അത് വായിച്ച് നിങ്ങളുനിന്നിടയിൽ വളരെ പെട്ടെന്ന് ഡോറിൻ അഴിയിക്കുകയെന്നുള്ള അവന്റെ കൈ നീങ്ങുന്നു. അതിലെ നഖങ്ങൾ ആർത്തിയോടെ പുറത്തേക്ക് നീളുന്നു. ഭാഗ്യവശമാണ് കക്ഷിപ്പെട്ട അടുത്ത മുറിയുടെ മുന്നിലേക്ക് നിങ്ങളുമ്പോൾ വികലാശനം, ബ്രോണി വെളുപ്പും ഉള്ള പൂച്ചയെ കണ്ടു. പേർ ലിംബി. അതിന്റെ കുട്ടനാൽ 'പാവ' രണ്ടുപേർക്കും കടിപിടി കൂടാനേ സമ്മതമുള്ളൂ. യുദ്ധത്തിനൊടുവിൽ പാവ് നിലവിളിക്കും. ഞങ്ങൾ ഹോട്ടൽ സന്ദർശിച്ച് തിരിവരെ പരാജിതനായ 'പാവ'ന്റെ വിലാപം മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എങ്കിൽ ഇവരെ മാറ്റിപ്പാർപ്പിച്ചുകൂടേമെന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ ഇവ പരയുകയാണ്, അങ്ങനെയായാൽ ലിംബി കരയുമെന്ന്. ആവിടെ പരിചാരകരായ രണ്ട് ഫിലിപ്പീനികൾ നീളുബിംഗ് ഓടിനടക്കുകയാണ്. ആശ ഹുബൈദയുടെ മാതാവ് മാർഗ്ഗരറ്റ് ഇംഗ്ലണ്ടുകാരിയാണ്. പിതാവ് ഖത്തരിയായും. അവർ ജനിച്ചതും പഠിച്ചതും ഖത്തറിൽതന്നെ. അമ്മ ബിസിനസിൽ ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചപ്പോൾ പിതാവിൽനിന്ന് കിട്ടിയതാണ് ആശക്ക് പൂച്ചകളോടും മറ്റു ജീവികളോടുമുള്ള സ്നേഹം. ഇപ്പോൾ ഇതൊരു വിജയകരമായ സംരംഭവുമായി. വീട് വിട്ട് യാത്ര പോകേണ്ടവർ കാറ്ററി ഹോട്ടലിൽ ഏൽപ്പിച്ചു പോയാൽ അവിടെ വരുമ്പോൾ വരെ ഒന്നും പേടിപ്പെടേണ്ടതില്ല. ചിലർ മടങ്ങിവരുന്നതുവരെ മാസങ്ങൾ നീണ്ടാലും വർഷം കഴിഞ്ഞാലും അവർ ഇവിടെ സുരക്ഷിതരായി കഴിയുന്നു. ഖത്തറിലെ ജനങ്ങൾ പൂച്ചകളെ സ്നേഹിക്കുന്നത് ഹൃദയസ്ഫുർദ്ധമായ ആനുകൂല്യമാണ്. അതിന് കോട്ടംതട്ടാതിരിക്കാൻ ഞങ്ങളും ശ്രമിക്കുന്നു. പൂച്ചയെപ്പോലെ ആശ ഹുബൈദ പഠിയുന്നു.